

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВОГО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-
ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (33)

Вінниця – 2020

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 1 (33)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року
Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік
Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 3 від 25 лютого 2020 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В., к.мист-ства Іскра С.І., к.пед.н. Головська І.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Луцинкевич Л.А., Царик А.П.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2020. – Випуск 1(33). – 155с.

З М І С Т

ВІДПОВІДАЛЬНЕ ЛІДЕРСТВО – ШЛЯХ ДО УСПІХУ

ПЕДАГОГІЧНІ ТА ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ

РОМАНЕНКО В.В <i>Англійський фольклор як засіб формування соціокультурної компетентності школярів та студентів на різних етапах вивчення іноземної мови.</i>	13
ШЕРШУН Г.В <i>Безпека життєдіяльності як важлива складова професійної підготовки майбутнього фахівця.....</i>	17
ГРУЩЕНКО М.М., ЛЕЛЯК Л. М., MARTИНЮК В.М., ДМИТРИШИН Д.О <i>Формування фізичної культури особистості – основна педагогічна функція фізичної культури</i>	21
БУГА О.І <i>Діджиталізація педагогічної освіти освітнього процесу в закладах вищої освіти.....</i>	26
АВТУХОВ С.Л. <i>Фахова музична підготовка</i>	30
ЗАВАЛЬНЮК Я.М <i>Lexikologie, ihre aufteilung</i>	33
ГОРБАТА Л.Ф., ГУЛЯС Н.М <i>Позакласне життя та діяльність наукового обласного ліцею-інтернату.....</i>	39
КОРОЛЬ Т.І. <i>Формування навичок мислення вищого рівня на уроках англійської мови.....</i>	42
КРОПИВНИЦЬКА Г.М., ЛАГОЛА І.М. <i>Використання технологій інтерактивного навчання на уроках літературного читання під час вивчення творів різних жанрів (на прикладі творчості Т.Шевченка).....</i>	49
СЛОБОДЯНЮК В.Ю. <i>Особливості роботи з інтерактивними посібниками на заняттях з німецької мови</i>	54
ГОРБАТА Л.Ф. <i>Складові компоненти здорового способу життя старшокласників</i>	58
ЦАРИК А.П., ДМИТРИШИН Д.О. <i>Орієнтація оздоровчих видів гімнастики в систему фізичного виховання школярів</i>	61
ЯКОВЛІВА О. П <i>Формування когнітивної діяльності учнів початкової школи у процесі ігрової терапії.....</i>	66

ІНТЕГРАЦІЯ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ ЯК МЕХАНІЗМ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ

КЛИМЕНКО О.Ф <i>Теоретико-методологічне обґрунтування поняття сталого розвитку</i>	70
САВЧЕНКО О.С <i>Особливості копінг-поведінки творчої особистості</i>	73

ДУБЕНСЬКА Т., ЛАГОЛА І.М. Використання технологій критичного мислення на уроках літературного читання як засобу формування мовної особистості молодшого школяра.....	75
ЯРМОЛЕНКО М.П. Експериментальне дослідження креативності підлітків	80
КОВАЦЕНКО Г.В Розвиток образного мислення студентів на заняттях з фортепіано	85
ПЛОТИЦЬКА Ю.П Ефективна комунікація як засіб виробництва знання	89
ФЕДОРЧУК С.Ф Проблеми духовного розвитку особистості у контексті сучасних культурних умов	92
ОСАДЧУК А.С Вчинення правопорушень студентами	94

Л А Б О Р А Т О Р І Я П Е Д А Г О Г І Ч Н О Ї М А Й С Т Е Р Н О С Т І Т А П Р О Ф Е С І Й Н О Г О С А М О Р О З В И Т К У П Е Д А Г О Г А

СВИНАРЧУК В.М Сценарій військово-спортивного свята «Козацькі ігри патріотів»	97
ДИМІНСЬКА В.К., ПЕКУРАРУ Л.Г Музика об'єднує світ	104
МАРЦЕНЮК В.М Виховна година «Я – дитина і маю права».....	109
ДИМІНСЬКА В.К ПЕКУРАРУ Л.Г. Про що може розповісти сонатна форма	116
МАЗУР Т.А., БЕРЕЖАНСЬКА О.Ю. «О слово рідне, хто без тебе я?»	120
КАСІЯНЕНКО О.М Оформлення реквізитів: вимоги та правила План–конспект заняття.....	131
КИСЕЛЕВ Д.Л Из эпистолярного обзора возрождения: Данте и Шекспир..	139
КУШКО І.С. Розробка уроку: Державотворчий процес періоду директорії....	142
ПРИСЯЖНЮК Д.С Спорт у Вінниці на початку ХХ століття.....	149
КЛАПКО С.В. Тематичні обрії Шевченкової поезії	152

ВИМОГИ до підготовки науково-методичних статей Збірника «Вісник науково-методичних досліджень «Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	156
--	-----

КЛИМЕНКО О.Ф., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач методики формування елементарних математичних уявлень КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПОНЯТТЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Теоретико-методологічне обґрунтування поняття сталого розвитку знайшло певне відчуження у концепції відомого пострадянського вченого з питань глобальної динаміки Н.Н. Моїсєєва. На його думку «вислів «sustainable development» важко перекладається на російську мову (та ймовірно на інші мови), найправильнішим його перекладом є «розвиток узгоджений із станом природи та її законами» При цьому, вчений наголошує на неприпустимості використання поняття «сталий розвиток», оскільки у такому його варіанті він містить певний алогізм, це безпосередньо пов'язано з тим, що «поняття розвиток – антипод поняття сталості та стабільності... сталого розвитку просто не може бути, якщо є розвиток, то стабільності вже не має» [1, с. 15].

Саме тому, інший російський дослідник А.М. Ляпунов наполягає на необхідності замінити поняття сталий розвиток суспільства поняттям «структурна сталість», під яким він розуміє «якісну тотожність (правильно визначена мета функціонування системи та віднайдені їй відповідні засоби, які слугують досягненню кінцевої мети) систем при зміні їх різних параметрів».

Сталість як критеріальний атрибут забезпечення сталого розвитку «виражається через здатність системи до самозбереження, обумовлює життєздатність та адаптацію системи до мінливих умов зовнішнього середовища». З цього приводу В.М.Золотарьов наголошує на тому, що сталість соціальних систем може розглядатись як «інваріант, стан системи або структура, спосіб функціонування або траєкторія саморозвитку. Вибір інваріанту залежить як від властивостей системи, так і від цілей розвитку. Сталою є система, здатна зберігати інваріант протягом певного періоду, який перевищує стан зміни інваріанту (перехідний період)». Такий підхід як раз дозволяє чітко ідентифікувати принципову методологічну відмінність умов сталого розвитку та умов перехідного періоду у розвитку сучасного суспільства.

В межах даного аналізу також особливу увагу варто приділити концепції Г.Х. Брундтланд, яка акцентує увагу на вирішенні ключових взаємопов'язаних завдань, вирішенню яких має слугувати перехід до сталого розвитку. Саме ці завдання на нашу думку можуть слугувати важливими критеріями визначення умов сталого розвитку. До таких завдань вчений відносить:

1) прагнення уникнути екологічної катастрофи та ймовірного самознищення людства;

2) досягнення сталого розвитку у загальнолюдському, планетарному, всесвітньому масштабі за участі кожної країни у вирішенні своїх завдань як частини загальносвітових;

3) забезпечення розвитку сучасного світового співтовариства без нанесення шкоди умовам життя майбутніх поколінь;

4) забезпечення принаймні мінімального достойного рівня життя для кожного громадянина, поступове встановлення принципів соціальної справедливості та реалізації потреб громадян як умови досягнення сталого розвитку;

5) розвиток сучасних новітніх технік й технологій у всіх сферах життєдіяльності сучасної людини, які б забезпечували реалізацію її потреб та інтересів та створювали належні умови для її існування [4, с. 150].

Реалізація цих основних завдань і має становити предмет функціонування системи державного управління в умовах переходу до сталого розвитку. Це тим самим, характеризує безпосередній вплив принципів сталого розвитку на сучасні системи державного управління.

Найбільш поширеним підходом розуміння сутності сталого розвитку є підхід в межах якого сталий розвиток розглядається як стале економічне зростання та обороноздатність країни шляхом прийняття відповідних соціальних рішень органами державної влади за умови відсутності таких рішень у загальнопланетарному масштабі. Це безумовно ставить питання про стратегічну роль органів державної влади,

які мають виступати головним суб'єктом прийняття та реалізації таких рішень, а з іншого боку передбачати ймовірні ризики за умови відсутності оптимізаційних механізмів реалізації відповідних рішень. Водночас, цікавою є думка представників Римського клубу Д.Х.Медоуз, Д.Л.Медоулз та Й.Рандерса висловлена в книзі «За межами росту», які вважають, що сталий розвиток суспільств, містить настільки потужний самоорганізаційний потенціал, що у кінцевому результаті це може привести до розпаду державно-управлінських структур. З огляду на дану концепцію такий вплив сталого розвитку може виявитись руйнівним для сучасної системи державного управління. Іншого підходу дотримується Г.Дейлі, який вважає що утвердження принципів сталого розвитку має супроводжуватись комплексом взаємоузгоджених заходів забезпечення належної соціальної устрою. До таких заходів на його думку варто віднести «значні соціально-економічні та суспільно-політичні перетворення, забезпечити які можливо лише за допомогою дієвих демократичних, ринкових, міжнародно-правових механізмів та інструментів». З точки зору вченого ці заходи мають охоплювати всі без виключення сфери людської життєдіяльності, пріоритетними серед яких є: досягнення суспільно-політичної, соціальної та фінансово-економічної стабільності; розвиток науки; скорочення війська та озброєння; ліквідація тероризму та «гарячих точок»; забезпечення міжнаціональної та міжконфесійної терпимості; збереження культурної, релігійної, мовної різноманітності світу стабілізація чисельності населення (вирішення

демографічних проблем); подолання злиденності та голоду; збереження ресурсів; розроблення безпекових біотехнологій та запобігання техногенних катастроф; стимулювання високих технологій. По кожній із цих сфер національними державами та відповідними глобальними структурами у формі окремих міжнародних договорів прийняті відповідні рішення, спрямовані на їх розвиток. У такий спосіб, це підтверджує зміну предмету функціонування національних систем державного управління, які в першу чергу мають спрямовувати свою діяльність на здійснення відповідних заходів [3, с. 152].

Наведені вище концепції та підходи до розуміння сутності сталого розвитку, подекуди мають взаємодоповнюючий, а подекуди й суперечливий характер, виходячи із цього їх варто розглядати як окремі напрями життєдіяльності суспільств у спрямуванні до забезпечення умов сталого розвитку. Саме ці концепції і визначають основні напрямки діяльності органів державної влади та критерії ефективності функціонування системи державного управління загалом, яка й має виступати у ролі основного механізму регуляції потреб громадян та можливостей соціальної системи.

В межах нашого дослідження, вважаємо за доцільне акцентувати увагу на двох основних аспектах розгляду даної проблематики, а саме значну методологічну цінність для нас становить аналіз сталого розвитку, як окремого стану системи здатної підтримувати стабільність своєї структури протягом тривалого відрізка часу, а також і стабільність функціонування самої системи державного управління, яка перебуває під впливом системи сталого розвитку. Саме тому, важливим теоретико-методологічним завданням є дослідити механізми саморегуляції системи державного управління в умовах впливу сталого розвитку.

При цьому, відкритим залишається питання методології ідентифікації структурно-організаційних засад функціонування системи державного управління в умовах впливу сталого розвитку, тому ми схилиємось до думки зазначених науковців, що саме освітні проекти за принципами сталого розвитку забезпечить системність та результативність реалізації завдань виховання екологічної культури, як складової освіти для сталого розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Андрущенко В. П. Філософія освіти ХХІ століття: пошук пріоритетів / В.П. Андрущенко // Філософія освіти. – 2005. – № 1. – С. 15
2. Дорожня реалізації Глобального Плану Дій з Освіти для сталого розвитку [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.esd.org.ua/sites/esd.org.ua/files/.../roadmap2015.docx>
3. Карпань І. С. Філософські засади освіти для сталого розвитку в Україні / І. С. Карпань // Філософія. Культура. Життя. Міжвузівський збірник наукових праць. Випуск 32. – Дніпропетровськ, 2009. – С. 152–156.

4. Царенко Н.В. Как понять своего ребенка. Поколение Z и другие. / Н.В. Царенко - Ростов н/Д.: Феникс, 2014, - 187 с.

САВЧЕНКО О.С., магістрантка КЗВО
«Вінницька академія неперервної освіти»

ОСОБЛИВОСТІ КОПІНГ-ПОВЕДІНКИ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Вступ. Творчість талановитих людей завжди емоційна. Вона потребує витрат як поверхневих, так і глибинних адаптаційних резервів організму. Актуальність аналізу захисних механізмів психіки та копінг-поведінки дозволяє нам визначити їх роль у особистісній детермінації творчої діяльності особистості.

Проблема розвитку творчої особистості ставала предметом пильного розгляду та вивчення переважно гуманістичної та екзистенційної психології (К. Гольдштейн, А. Маслоу, К. Роджерс, Е. Фромм та ін.). Про складний життєвий шлях творчих особистостей наголошують Е. Кречмер, Л.В. Яновська та ін. Водночас, проблема копінг-поведінки та механізмів захисту творчої особистості залишається маловивченою.

Мета визначення особливостей психологічних захистів та копінг-поведінки творчої особистості.

Матеріали і методи. Використані тестування (опитувальник «Індекс життєвого стилю» (діагностика типології психологічних захистів (Р. Плутчик в адаптації Л.І. Вассермана, О.Ф. Єришева, О.Б. Клубової і ін.)), Опитувальник травматичного стресу І.О. Котенева); методи математичної статистики (описова статистика, кореляційний аналіз, математико-статистичні критерії (ф*-критерій кутового перетворення Фішера

для порівняння показників вибірок та виявлення значущих зсувів у досліджуваних ознаках). Емпіричне дослідження проводилися на базі художньої студії для дорослих Міського палацу мистецтв «Зоря», танцювальної студії «Балеро-Данс», Вінницького училища культури і мистецтв ім. М.Д. Леонтовича. На різних етапах дослідженням було охоплено 80 осіб.

Результати і обговорення. Аналіз захисних механізмів психіки дозволяє нам визначити їх роль у особистісній детермінації творчої діяльності особистості. Встановлено, що домінуючими в творчореалізованих осіб є механізми заперечення (55 %), регресії (45 %), компенсації (42,5 %) та заміщення (42,5 %). Інтелектуалізація, як механізм захисту, в складі якого автори методики заклали складову сублімації на високому рівні проявляється у 17,5 % досліджуваних даної групи.

Заперечення – інфантильний механізм захисту, що виявляється у потребі індивіда звертати увагу оточення на себе через символічні засоби, наприклад власні твори, поведінку, проте, будь-які негативні аспекти зворотного зв'язку блокуються на стадії сприймання. Для осіб з вираженим механізмом захисту заперечення властива демонстративна акцентуація характеру.